

עין משפט
גד מצוה

לֹא אֶמְיִי פִּיּוּ מִהִלָּטָה טוֹמַאֲתָא לִרְעֵת הֵלִי וְכַמֵּן עֲשִׂין רֵלָה:
לֵחַ בִּמְיִי פִּיָּה מֵהֵלִי אֲכַל הֵלִי אֶז טוֹשִׁיעַ יִיד סִי שֶׁפ סַעֲיָף אֶ:
לֵחַ גִּמְיִי פִּיִּג מִהִלָּטָה מַעֲנוּת הֵלִי ד טוֹשִׁיעַ אִיחִס סִי תַקְעָה סַעֲיָף ג:
בִּד מִי מִיָּי פִּיָּה מִהִלָּטָה אֲכַל הִלָּסָה אֶג סַמֵּן עֲשִׂין דִּרְכָנָן ד טוֹשִׁיעַ יִיד סִי שֶׁפ סַעֲיָף אֶ וְנוֹסִימָן שֶׁפֹּא סַעֲיָף אֶ:
מֵאָה ה מִיִּי פִּיִּג מִהִלָּטָה מַעֲנוּת הֵלִי ד טוֹשִׁיעַ אִיחִס סִי תַקְעָה סַעֲיָף ג:
מֵבֵז גִּמְיִי פִּיִּי מֵהֵלִי טוֹמַאֲתָא לִרְעֵת הֵלִי ו:
מֵבֵז ז מִיִּי פִּיִּי מֵהֵלִי אֲכַל הֵלִי אֶז טוֹשִׁיעַ יִיד סִי שֶׁפ סַעֲיָף אֶ וְנוֹסִימָן שֶׁפֹּא סַעֲיָף אֶ:
מִדֵּר ח טוֹשִׁיעַ יִיד סִי מֵהֵלִי סַעֲיָף ג:
מֵזֶה ט מִיִּי פִּיִּג מֵהֵלִי מַעֲנוּת הִלָּסָה ד טוֹשִׁיעַ אִיחִס סִי תַקְעָה סַעֲיָף ג:
מֵזֶה י מִיִּי פִּיִּי מִהִלָּטָה טוֹמַאֲתָא לִרְעֵת הֵלִי ו:
מֵזֶה יא מִיִּי פִּיָּה מִהִלָּטָה אֲכַל הִלָּסָה אֶה סַמֵּן עֲשִׂין דִּרְכָנָן ד טוֹשִׁיעַ יִיד סִי שֶׁפ סַעֲיָף אֶ וְנוֹסִי שֶׁפֹּא סַעֲיָף אֶ וְנוֹסִי שֶׁפֹּא סַעֲיָף אֶ:
מֵזֶה ל מִיִּי פִּיִּי מִהִלָּטָה טוֹמַאֲתָא לִרְעֵת הֵלִי ו:
מֵמֵז מ ג ס מִיִּי פִּיִּג מִהִלָּטָה בִּיחָת כִּסְאֵת מַקְדָּשׁ הִלָּסָה יֵא סַמֵּן לִחוּין שֵׁן:

תורה
אור השלם
1. וְהַפְּכַתִּי חֲזִיקִים לֵאבָל וְכָל יִשְׂרָאֵל יִקְרָאוּ וְהַעֲלִיתִי עַל כָּל מִתְנַיִם שֶׁק־יֵאָרֵשׁ קְרֹחַה וְשִׁמְתִּיהָ בְּאֵבֶל יְחִיד וְאֶחָדֶיהָ בְּיוֹם מוֹד־עֲמֹסָה י׳
2. וְיִשְׁלַח יִיאָב תִּקְוָעָה וְיִקְחַ מִשָּׁם אִשָּׁה וְחֻמָּה וַיֵּאמֶר אֵלֶיהָ הִתְאַבְּלִי נָא וְלִבְשִׁי נָא בְּגָדִי אֲבָל וְאֵל תְּסֻכִּי שִׁמֹּן וְחֵיתִית בִּאִשָּׁה זֶה יָמִים רַבִּים מִתְאַבְּלִת עַל מָוֶת: שְׂמוּאֵל בִּיד ב׳
3. וְהִנָּקֵם דָּם מֵתִים אֲבָל לֹא תַעֲשֶׂה פֶאֶרְךָ חֲבוֹשׁ עֲלֶיךָ וְתַעֲלֶיךָ תִּשִּׁים בְּרִגְלֶיךָ וְלֹא תַעֲשֶׂה עַל שִׁשָּׁם וְלָחֵם אֲנִישִׁים לֹא תִאָּבֵל: יִחֻזְקָאֵל כִּד יז
4. וַיִּנָּחַם דָּוִד אֶת בַּת שֶׁבַע אִשְׁתּוֹ וַיָּבֵא אֵלֶיהָ וַיִּשְׁכַּב עִמָּה וַיֵּחַד בֶּן וְתִקְרָא אֶת שְׁמוֹ שְׁלֹמֹה וַיֵּן אֶהָבֵהוּ שְׂמוּאֵל בִּיד כִּד
5. וַיִּכְבַּס הַפְּטוּרָה אֶת בְּגָדָיו וְגִלְחָ אֶת כָּל שְׁעָרוֹ וַיִּדְחַץ בַּמִּים וַיִּשְׁהַר וַאֲחֵר יָבֹא אֶל הַמִּזְבֵּחַ וַיִּשָּׁב מִחוּץ לְאֹהֶלֹו שְׁבַע יָמִים: וַיִּקְרָא יֵד ח׳
6. לָךְ אֲמֹר לָקָח שׁוּבוּ לָכֶם לְאֹהֲלֵיכֶם: דְּבִירֵים ה כו
7. וְאַחֲרֵי טָהָרְתוּ שְׁבַע יָמִים יִסְפְּרוּ לוֹ: יִחֻזְקָאֵל מֵד כו
8. וְכִיּוֹם בָּאָה אֵל הַקֹּדֶשׁ לְשַׁרְת בְּקֹדֶשׁ יִקְרִיב חֻטְאָתוֹ בָּאֵם אֲדֹנָי אֲלֹהֵיהֶם: יִחֻזְקָאֵל מֵד כו

טו:

וּרְחִיצָה
בבבב סִיבָה. תִּימָה אֲדַצְעִי מֵהוּ בְּרַחֲמֶיהָ אֲמַאי לֹא צַעִי מֵהוּ בְּסִיכָה:
אא
אשארא. דמייירי הסם בסוף פ"ק דתענית (דף יג.) צנעילת הסנדל ועשיית מלאכה ופעשיית מלאכה לא קאי דהא מנודה שרי במלאכה אלא אנעילת סנדל סוף פ"ק דתענית (שס) מסיק הלכתא אצל אסור צין צחמין צין צלון אצל לרחוך פניו ידיו ורגליו צחמין אסור צלון מותר ולסוך אפילו כל שהוא אסור וצתוס' הרצ פי' קשיא ליה מאי שנא צט' אצל וויה"כ אסור לרחוך אפילו אצנעות כדמשמע צפרק צתרא דיומא (דף עח.) ומציאין לו מטפחת כו' והא תרייהו מסיכה נפקי אצילות מוחל תסוכי שמן יום הכפורים מוסוך לא סכתי (דניאל י') ובסם רשצ"ס דלפי המסקנא דמסיק צפ"ק דתענית דלצל מותר לרחוך פניו ידיו ורגליו צלון הוה הדין ט' אצל וויה"כ ותימיה אמאי לא מיייתי צסוגין דתענית ההיא דמטפחת כו' ובסם רצינו תס שמעמי שהיה אוסר לרחוך כלל צט' אצל וויה"כ מוך מידיו שחרית דחשיב להו כמו מלוכלכות צטיט וזאזא הואיל ואינו יכול ליגע צציו ועיניו * משום צת מלך:
אא
אשארא. פי' לא קאי אנעילת סנדל אלא ארחייה וזיל הכא קמדחי ליה * וזיל הכא קמדחי ליה דאעשיית מלאכה לא קאי כדפרישית לעיל וא"ת ואמאי לא פטיט מרי"א דסוף פרק הוצט (צ"מ דף נט: ז') קרע את צגדיו וחלץ מנעליו וי"ל דשמת היה מחמיר על עגמו אי נמי מספקא ליה כי היכי דמספקא לן:
ושמשו
מטותיהן. צכל הני דלעיל לא מיייתי מבני המדצר דלא ידעי היאך היו נוהגין אלא הא פשיטא לן שהיו משמשים מטותיהן שהרי הס היו פרים ורצים וכן גצי שלחו קרצות דצסמווך שמה יש להוכיח הכי מן הפסוקים:
ויישב
מחוץ א"האלו. פי' צימיי ספרו וצימיי חלוטו פליגי צה לעיל (דף יז:.) כי האי גוונא אמרינן אצל אסור להניח תפילין ולא צכל ימי אצלו קאמרינן אלא יוס ראשון צלגד ושיי כדלקמן (דף כא:.)
ואחרי
טהרתו. פי' צקונטרס דצטומאֲתָה מת איירי ז' ימים ימי הזאתו יספרו לו איירי צימיי ספירו וכמו מילתא אחריתי קמ"ל וציוס צאו לעבודה ציצא כהן הדיוט עשירית

האיפּה וּחַטְאָתוֹ כמו חִטּוּי וקדוּשָׁתו לעבודה מילי מילי קאמר וקשה אֲמַאי לֹא מַפְרָשׁ לִיה צָכָהן גְּדוֹל ויש לומר משום דצכהן הדיוט איירי דכתיב כי אם לאצ ולאצ ואילו כ"ג לא יטמא לצציו ולאמו ולא ניחא ליה למימר כדאמרינן בקדושין (דף עח:) רישא צָכָהן גְּדוֹל וּסְפִיפֹא צָכָהן הדיוט ועוד דלא הוה קמ"ל מידי אצל כהן הדיוט ציוס חִטּוּכּוֹ אינו כתיב צקרא צפירוש מיהו קשה לן כיון דמילי מילי כתיב אֲמַאי ר"ש אומר צצאו מקריצ צומן שראוי לצִיאה ^(א) וקשה דצפרק תמיד נשחט (פסחים דף סג. וסס) דקאמרינן כל הזצחים עלו וטמא משלחין קרבנותיהן ועוד דהכא נמי לא משמע דאיירי אלא צמאורע דאהא דצעי מאורע מהו שישלח קרבנותיו מיייתי ליה ונראה לי דר"ש לאפוקי מאורע אחי דרצי יהודה דריש ציוס צאו ציוס שמתחנך לעבודה ור"ש מוקי לציוס צאו דקאי אדלעיל דאיירי צמאורע ולא איירי מידי צעשירית האיפּה אלא צה לומר דצמאורע דאיירי צקרא כשיטהר ויכנס לעזרה דהיינו לאחר ימי ספרו אזו יקריצ חטאָתו אזו שאר קרבנותיו וצתוספות פי' דערל וטמא משלחין קרבנותיהן ^(א) צטומאֲתָה שרץ ולא צטומאֲה מגופו והקשה על זה מהא דאמרינן צמגילה פ"ק (דף ת.) מווצבו ולא מנגעו משמע דאס יטהר מווצבו יציא קרבן אע"פ שהוא מאורע וכמו כן קשה למאי דפרישית ותירץ דלא איירי הסם לענין קרבן אלא שהיה טהור מדין משכב ומושז דחמירא הוה טפי צממאורע וצ"ע צפרק כל הזצחים שנתערבו (וצחים עד: וסס) ובצפרק כל הגט (גיטין דף כח: וסס) ^(ב) מפורש קֹתֵל דִּינִי סְמִיכָה שֶׁנֶרֶץ צַעֲלִים וְאִם כֵּן אֵין טַמֵּא מִצִּיד קִרְבָּנוֹתָיו (ועי' מוסי' יצמות קד: ד"ה דלמ[ר:]

האיפּה וּחַטְאָתוֹ כמו חִטּוּי וקדוּשָׁתו לעבודה מילי מילי קאמר וקשה אֲמַאי לֹא מַפְרָשׁ לִיה צָכָהן גְּדוֹל ויש לומר משום דצכהן הדיוט איירי דכתיב כי אם לאצ ולאצ ואילו כ"ג לא יטמא לצציו ולאמו ולא ניחא ליה למימר כדאמרינן בקדושין (דף עח:) רישא צָכָהן גְּדוֹל וּסְפִיפֹא צָכָהן הדיוט ועוד דלא הוה קמ"ל מידי אצל כהן הדיוט ציוס חִטּוּכּוֹ אינו כתיב צקרא צפירוש מיהו קשה לן כיון דמילי מילי כתיב אֲמַאי ר"ש אומר צצאו מקריצ צומן שראוי לצִיאה ^(א) וקשה דצפרק תמיד נשחט (פסחים דף סג. וסס) דקאמרינן כל הזצחים עלו וטמא משלחין קרבנותיהן ועוד דהכא נמי לא משמע דאיירי אלא צמאורע דאהא דצעי מאורע מהו שישלח קרבנותיו מיייתי ליה ונראה לי דר"ש לאפוקי מאורע אחי דרצי יהודה דריש ציוס צאו ציוס שמתחנך לעבודה ור"ש מוקי לציוס צאו דקאי אדלעיל דאיירי צמאורע ולא איירי מידי צעשירית האיפּה אלא צה לומר דצמאורע דאיירי צקרא כשיטהר ויכנס לעזרה דהיינו לאחר ימי ספרו אזו יקריצ חטאָתו אזו שאר קרבנותיו וצתוספות פי' דערל וטמא משלחין קרבנותיהן ^(א) צטומאֲתָה שרץ ולא צטומאֲה מגופו והקשה על זה מהא דאמרינן צמגילה פ"ק (דף ת.) מווצבו ולא מנגעו משמע דאס יטהר מווצבו יציא קרבן אע"פ שהוא מאורע וכמו כן קשה למאי דפרישית ותירץ דלא איירי הסם לענין קרבן אלא שהיה טהור מדין משכב ומושז דחמירא הוה טפי צממאורע וצ"ע צפרק כל הזצחים שנתערבו (וצחים עד: וסס) ובצפרק כל הגט (גיטין דף כח: וסס) ^(ב) מפורש קֹתֵל דִּינִי סְמִיכָה שֶׁנֶרֶץ צַעֲלִים וְאִם כֵּן אֵין טַמֵּא מִצִּיד קִרְבָּנוֹתָיו (ועי' מוסי' יצמות קד: ד"ה דלמ[ר:]

משמשין מטותיהן. ודלמא שאני מנודה לשמים חמור הוא. ספוקי מספקא ליה, קאי הכא מדחי ליה אויל הכא מדחי ליה. מצורע מהו בתשמיש המטה, ולא איפשיטא ^(א) בהדיא. אב

ואלו מגלחין פרק שלישי מועד קטן

דמוס
דיוקני. צללס אלהים עשה את האדם (צבראשית ט:.) **נכשאמרו**. חכמים גצי עצרו אלו ולא נענו (תענית דף יג.) אסור צמלאכה וכו' וכן אתה מואא צמנודה:
מאי לאו אכולהו. קאמר דמנודה אסור:
לא אשארא. דקתני ^(א) אעטיפת הראש דלמרי' הסם (דף יד:.) צתענית צצור מתעטפין ויוצצין צמנודין:
ורחיא
צכלל סיכה. דכתיב ותצא כמים צקצרו וכשמן צעצמותיו (תהלים קט:.) **נשאמרו אסור צרחיאה**. צתענית צצור:
אכולהו. ארחיאה נמי דמנודה אסור:
לא אשארא. קאמר דמנודה אית ליה דין דהני דתעניות צצור:
נשאמרו אסור צנעילת הסנדל. צתענית צצור:
ויצא אליה. לאחר אצילות:
מנודין היו. למקום:
ספיפא הוא. אי קיל אי חמיר:
זיל הכא לפידך
דלקולא
ח) אולי צהדיייהו:
לפידך נקראים שלמים צומא שהוא שלם. צדעתו שדעתו מיושצת עליו:
יספרו לו. לעיל מיניה כתיב ואל מת אדם לא יצא לטמא וצכהן משתעי ואחרי עטרהו דהיינו מפרישמו מן המת משפיריש מן המת מונין צצעת ימי הזאתו צצעת ימים אחרים יספרו לו מדאפקיה רחמנא צצלון ספייה וולא נקט הזאה שמעינן צצעת ימי ספרו אס נלעטע:
וציוס צאו ^(א) ציוס עטרסו. כתיב צכהן גדול:
‏^{יז}

אמר רב יוסף תא שמע ^(א) כשאמרו אסור בנעילת הסנדל ^(א) לא אמרו אלא בעיר אבל בדרך מותר * הא כיצד יצא לדרך נועל נכנס לעיר חולץ וכן אתה מוצא במנודה ובאבל מאי לאו אכולהו לא אשארא * מצורע מהו בנעילת הסנדל תיקו ^(א) * אבל אסור בתשמיש המטה דכתיב ^(א) וינחם דוד את בת שבע אשתו ויבא אליה מכלל דמעיקרא אסור מנודה מהו בתשמיש המטה אמר רב יוסף ת"ש כל אותן שנים שהיו ישראל במדבר מנודין היו ושימשו ספוקי מספקא ליה זיל הכא קמדחי ליה וזיל הכא קמדחי ליה ^(א) מצורע מהו בתשמיש המטה ת"ש דתניא ^(א) וישב מחוץ לאהלו שיהא כמנודה [א] וכאבל ^(א) ואסור בתשמיש המטה ואין אהלו אלא אשתו שנא' ^(א) לך אמור להם שובו לכם לאהליכם שמע מינה וניפשוט נמי למנודה אמר רב הונא בריה דרב פנחס משמיה דרב יוסף מי קתני שאסור שיהא כמנודה וכאבל במילי אחרנייתא ואסור נמי בתשמיש המטה ^(א) אבל אינו משלח קרבנותיו דתניא ^(א) ר"ש אומר שלמים בזמן שהוא שלם ולא בזמן שהוא אונן ^(א) מנודה מהו שישלח קרבנותיו אמר רב יוסף ת"ש כל אותן שנים שהיו ישראל במדבר מנודין היו ושלחו קרבנותיהן א"ל אביי ודלמא מנודה לשמים שאני דקיל קיל והאמרת חמיר ספוקי מספקא ליה ומדחי ליה מצורע מהו שישלח קרבנותיו ^(א) ת"ש דתניא ^(א) ואחרי טהרתו אחר פרישתו מן המת שבעת ימים יספרו לו אלו ז' ימי ספירו ^(א) וביום באו אל הקודש אל החצר הפנימית לשרת בקודש יקריב חטאתו ‏^{יז}

האיפּה וּחַטְאָתוֹ כמו חִטּוּי וקדוּשָׁה מילי מילי קאמר וקשה אֲמַאי לֹא מַפְרָשׁ לִיה צָכָהן גְּדוֹל ויש לומר משום דצכהן הדיוט איירי דכתיב כי אם לאצ ולאצ ואילו כ"ג לא יטמא לצציו ולאמו ולא ניחא ליה למימר כדאמרינן בקדושין (דף עח:) רישא צָכָהן גְּדוֹל וּסְפִיפֹא צָכָהן הדיוט ועוד דלא הוה קמ"ל מידי אצל כהן הדיוט ציוס חִטּוּכּוֹ אינו כתיב צקרא צפירוש מיהו קשה לן כיון דמילי מילי כתיב אֲמַאי ר"ש אומר צצאו מקריצ צומן שראוי לצִיאה ^(א) וקשה דצפרק תמיד נשחט (פסחים דף סג. וסס) דקאמרינן כל הזצחים עלו וטמא משלחין קרבנותיהן ועוד דהכא נמי לא משמע דאיירי אלא צמאורע דאהא דצעי מאורע מהו שישלח קרבנותיו מיייתי ליה ונראה לי דר"ש לאפוקי מאורע אחי דרצי יהודה דריש ציוס צאו ציוס שמתחנך לעבודה ור"ש מוקי לציוס צאו דקאי אדלעיל דאיירי צמאורע ולא איירי מידי צעשירית האיפּה אלא צה לומר דצמאורע דאיירי צקרא כשיטהר ויכנס לעזרה דהיינו לאחר ימי ספרו אזו יקריצ חטאָתו אזו שאר קרבנותיו וצתוספות פי' דערל וטמא משלחין קרבנותיהן ^(א) צטומאֲתָה שרץ ולא צטומאֲה מגופו והקשה על זה מהא דאמרינן צמגילה פ"ק (דף ת.) מווצבו ולא מנגעו משמע דאס יטהר מווצבו יציא קרבן אע"פ שהוא מאורע וכמו כן קשה למאי דפרישית ותירץ דלא איירי הסם לענין קרבן אלא שהיה טהור מדין משכב ומושז דחמירא הוה טפי צממאורע וצ"ע צפרק כל הזצחים שנתערבו (וצחים עד: וסס) ובצפרק כל הגט (גיטין דף כח: וסס) ^(ב) מפורש קֹתֵל דִּינִי סְמִיכָה שֶׁנֶרֶץ צַעֲלִים וְאִם כֵּן אֵין טַמֵּא מִצִּיד קִרְבָּנוֹתָיו (ועי' מוסי' יצמות קד: ד"ה דלמ[ר:]

משמשין מטותיהן. ודלמא שאני מנודה לשמים חמור הוא. ספוקי מספקא ליה, קאי הכא מדחי ליה אויל הכא מדחי ליה. מצורע מהו בתשמיש המטה, ולא איפשיטא ^(א) בהדיא. אב

^(א) [מגיל' ואפשיטא]

מסורת הש"ס

^(א) תענית יג, צ)
סס [פסחים נד: א.]
א) [לקמן כ:.]
ד) מוספתא דתענית פ"א,
ס) [לקמן כא: א.]
ו) [לעיל: א.]
ו) [וצחים נט: א.]
ח) [ועי' בראש ס"ס נא, ט]
זיוס מיטכו כתיב צכהן הדיוט כ"ל כפי הסוגיא ופי' התוספות,
י) [ועי' מוספות ד"ה וקדע וצת"י נדה ו: ד"ה הקשה ה"ר לראשיה,
ס) [וצתניגה טז: א,]

◄◄

הגהות הב"ה

^(א) רשי' ד"ה לא אשארא דקתני התיב אעטיפת הראש:
(ב) תוסי' ד"ה ואחרי כי צומן שראוי לצִיאה דצפ' תמיד נשחט כו' כ"ל ומיכת וקשה למק:
(ג) בא"ד וצתוס' פי' כי משלחין קרבנותיהן איירי צטומאֲתָה שרץ:

◄◄

גליון הש"ס

נב' הא כיצד יצא לדרך. עי' לקמן דף כו ע"א מוסי' ד"ה אס יכול:
תוסי' ד"ה לא אשארא דכתיב ב' שבוש בת מלך. ע' צבת דף קט ע"א:
ד"ה לא אשארא פ' לא קאי כו' וזיל הכא קמדחי. וכן כתבו כל הסופקים ומיניה לי לפי ההלכה צתענית דף יג ע"א דצתענית צצור מותר צרחיאה כל גופו צצון אס כן על כחקך הך צבייתא מייירי צרחיאה חמין וממלא וכן אתה מואא צמנודה וכאצל לא קאי על רחיאה דהא כאצל אפילו אצנע אסור צתנין ומצנואר שס להדיא דקאי אשארא וא"כ מוכח דקאי אנעילת סנדל ונפשט דמנודה אסור צנעילת סנדל וצע"ג:

◄◄

הגהות הגר"א

[א] נב' כמנודה צמיתו וכאצל כו' כ"ל:

◄◄

רבינו חננאל

מנודיים ומצורעים מהו, תיקו. אבל אסור בעשיית מלאכה. שנאמר והפכתי חגיכם לאבל, מה חג אסור בעשיית מלאכה אף אבל אסור. מצורע תיקו, אבל מנודה מותר במלאכה. אבל אסור בנעילת הסנדל. מדכתיב ביחזקאל, ונעליך תשים ברגליך. מכלל דכולי עלמא אסירי. כשאמרו אסור בנעילת הסנדל, לא אמרו אלא בעיר אבל בדרך מותר, יצא לדרך נועל, נכנס לעיר חולץ. וכן המנודה. מצורע תיקו. אבל אסור בתשמיש המטה. שנאמר וינחם דוד את בת שבע אשתו ויבא אליה, מכלל דמעיקרא אסירי. מנודה מהו, ת"ש כל השנים שהיו ישראל במדבר היו כמנודין, והיו כמנודין כמנודין, אב

^[א] [מגיל' ואפשיטא]